

Pressmeddelande från FRA
Wien den 10 juni 2021

På väg mot en rättighetsbaserad återhämtning från covid-19

Covid-19-pandemin har synliggjort brister när det gäller att respektera grundläggande rättigheter till hälsa, utbildning, sysselsättning och socialt skydd i hela samhället. FRA:s rapport om grundläggande rättigheter 2021 kartlägger pandemins omfattande inverkan på rättigheterna och innehåller förslag om hur man bäst kan ta itu med den ökande ojämlikheten och hoten mot sammanhållningen i samhället.

"Covid-19 har satt systemen för skydd av grundläggande rättigheter i EU på prov," säger FRA:s direktör [Michael O'Flaherty](#). "Regeringarna måste skapa hållbara strukturer för att bekämpa ojämlikhet, rasism och utanförskap. Endast med en rättighetsbaserad syn är det möjligt för staten att skapa inkluderande samhällen."

FRA:s [rapport om de grundläggande rättigheterna 2021](#) tar upp utvecklingen och bristerna i fråga om skyddet av mänskliga rättigheter inom EU under det senaste året. I [det särskilda kapitlet om coronaviruset](#) granskas hur pandemin påverkat människors dagliga liv när det gäller de grundläggande rättigheterna, särskilt i utsatta grupper som till exempel äldre personer, personer med funktionsnedsättningar, romer och migranter.

I det fortsatta arbetet bör regeringarna samråda med nationella människorättsorgan för att bedöma hur deras folkhälsoåtgärder påverkar de grundläggande rättigheterna. De bör också

- stärka återhämtningsförmågan hos inrättningar för utbildning, hälso- och sjukvård och socialt stöd så att de kan tillgodose allas behov,
- införa digitala lösningar, överbrygga den digitala klyftan och bekämpa desinformation,
- uppmärksamma högriskgrupper, till exempel personer som vårdas, hålls i förvar eller är hemlösa,
- säkerställa rättvis och likvärdig tillgång till vacciner.

Bland andra viktiga frågor under 2020 kan följande nämnas:

- **Rasism** – pandemin ledde till en ökning av diskriminering, hatbrott och hatpropaganda mot minoriteter, särskilt personer med invandrarbakgrund och romer. Samtidigt mobiliserades krafter för att bekämpa rasism i Europa genom rörelsen Black Lives Matter och [EU:s allra första handlingsplan mot rasism](#). EU-länderna bör öka sina ansträngningar för att motverka rasism genom nationella handlingsplaner, bestraffa hatbrott, stödja offer och ta itu med diskriminerande etnisk profilering i polisarbetet.
- **Migration** – respekten för de grundläggande rättigheterna vid gränserna är fortfarande en utmaning i EU. Migranter miste livet till havs, utsattes för våld och handgripliga avvísningar vid landgränserna och möttes av överfulla mottagningscentrum. I linje med EU:s föreslagna migrations- och asylpakt bör EU-länderna genomföra effektiv och oberoende övervakning för att motverka kränkningar av rättigheter vid gränserna. Länderna bör också tillhandahålla adekvata resurser vid mottagningscentrumen.
- **Barns rättigheter** – många barn har tagit skada under pandemin, särskilt barn från ekonomiskt eller socialt missgynnade miljöer. Det har varit svårt att delta i distansundervisning utan tillgång till internet eller datorer. Övergreppen mot barn ökade också under nedstängningarna och karantänerna. EU bör stödja initiativ inom ramen för den framtida [europeiska barngarantin](#) vilka riktar sig till de områden och grupper som drabbats hårdast av pandemin. EU-länderna måste se till att alla barn får likvärdig tillgång till utbildning och skyddas mot övergrepp.

Rapporten ger en sammanfattning och analys av den viktigaste utvecklingen av de mänskliga rättigheterna i EU under 2020. Den innehåller [förslag på åtgärder](#) avseende följande: EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna och hur den används i medlemsstaterna; jämlikhet och icke-diskriminering; rasism och intolerans kopplat till detta; inkludering och likabehandling av romer; Asyl, gränser och migration; informationssamhället, personlig integritet och dataskydd; barns

rättigheter; tillgång till rättslig prövning; and genomförande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

För mer information, kontakta: media@fra.europa.eu / Tfn: +43 1 580 30 653